

INGA ĻAŠENKO: KĀ DZINTARA DZINTARA DIEGS

Rīgas Tehniskās universitātes doktore Inga Ļašenko, kuras darbavieta ir RTU Biotekstilmateriālu zinātniski pētnieciskā laboratorija, labprāt izrāda visu, kas saistīts ar dzintara diega radīšanu: smalkus dzintara gabaliņus, dažādu nokrāsu dzintara granulas, visbeidzot – ļoti smalku dzintara pulveri, kas tiek izmantots dzintara diega tapšanā. «Šo maisiņu vaļā nevēršu, jo pulveris ir kā pūderis – viss aizvirpuļo pa gaisu,» viņa smaida.

Doma par dzintara izmantošanu diega ražošanā viņai radusies pirms vairākiem gadiem, Kairas Nacionālajā muzejā atrodot rakstu par dzintara izmantošanu Senajā Ēģiptē – par ēģiptiešu ideju no dzintara izgatavot mākslīgos asinsvadus. «Laikam tobrīd pie manis atlidoja mūza ar domu – kādēļ dzintaru nevarētu izmantot medicīnas tekstilā?» saka zinātniece. Viens no viņas veikumiem – sudraba pavediens, kas izmantots zeķu (ar ārstniecisku efektu) ražošanā, – jau iekarojis uzmanību pasaulē.

Lai īstenotu ideju par dzintara diegu, Ingai Ļašenko nācies apceļot teju visu Eiropu – valstis, kuras agrāk vienoja t. s. dzintara ceļš. «Iznākums ir starptautisks projekts: ideja radusies Latvijā, dzintars tiek iegūts Kaļiņingradas apgabalā, pats dzintara diegs top Vācijā, jo mums diemžēl šeit nav nepieciešamo iekārtu, turklāt arī tehnolo-

■ **Dzintara diega radītāja Inga Ļašenko. Foto - Ilmārs Znotiņš**

ģiskais process ir ļoti dārgs,» viņa rezumē, rādot spoli ar zeltaino, smalko diegu un turpat laboratorijā tapušos paraudziņus. Izrādās, zinātniecei nav nācis prātā, ka viņas izgudrojums varētu tikt izmantots mākslas darba tapšanā. Viņai tas šķitis pārsteidzoši, lai gan «audumos, no kā tiek ražots apģērbs, dzintara diegs būtu lieliska sastāvdaļa – tas stimulē ādas šūnu atjaunošanos, uzlabo ādas stāvokli, kavē trombu veidošanos... Mans uzdevums bija izgudrot diegu, par audumu radīšanu lai domā dizaineri». Jāpiebilst gan, ka par dzintara diegu saturošu audumu ražošanu interese ir milzīga: šo tehnoloģiju vēlas izmantot gan itāļi, gan Saūda Arābijas ražotāji u. c. Inga Ļašenko ar nepacietību gaida, kāds izskatīsies Ivetas Vecenānes veidotais darbs, un domā par īpašu diegu – zelta, perlamutra un bronzas – radīšanu. ■